

genoptagelse af straffesagen. Dette blev afvist af Den Særlige Klageret, jf. Ugeskrift for Retsvæsen 1958, s. 200. Klageretten fandt ikke, at det kunne lægges til grund, at der var sket påvirkning af hypnotisk art. Klageretten fandt det dog ikke som følge heraf overvejende sandsynligt, at nævningerne havde bedømt beviserne forkert, da de dømte for medvirken.

Hypnososagen omhandler, som det fremgår, ikke en sag, hvor der var spørgsmål om placering af strafansvar hos én eller flere ud af en gruppe personer, der var til stede, da lovovertrædelsen blev begået.

3.2. Sagen om urolighederne på Nørrebro den 18. og 19. maj 1993 er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1996, s. 639.

Under sagen blev i alt 18 personer tiltalt for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 119, stk. 1, og § 134 a. Straffelovens § 119, stk. 1, angår vold og trusler om vold mod tjenestemand i funktion. Straffelovens § 134 a omfatter »deltagere i slagsmål eller i anden grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted ..., såfremt de har handlet efter aftale eller flere i forening«.

Udfaldet af sagen var, at

- syv personer blev idømt fængselsstraffe fra 4 til 8 måneder for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, og § 134 a,
- én person blev idømt 30 dages hæfte for overtrædelse af straffelovens § 134 a,
- én person blev idømt 30 dages fængsel for overtrædelse af straffelovens § 134 a og lov om euforiserende stoffer,
- én person blev idømt 5 dagbøder af 100 kr. for overtrædelse af straffelovens § 121 (om fornærmelig tiltale af tjenestemand i funktion), og
- otte personer blev frifundet.

Om de personer, der blev frifundet, og som i landsretten var blevet dømt for overtrædelse af straffelovens § 134 a (men ikke af § 119, stk. 1) udtalte Højesteret:

»Urolighederne på Nørrebro den 18.-19. maj 1993 indebar utvivlsomt grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, jf. straffelovens § 134 a. Domfældelse for deltagelse heri er imidlertid betinget af, at anklagemyndigheden godtgør, at den enkelte tiltalte har tilsluttet sig gruppen af uromagere og fredsforstyrre, således at vedkommende med sikkerhed kan udskilles fra tilskuere, forbipasserende, beboere og andre, der

blot har været til stede og overværet hele eller dele af begivenhedsforløbet.

Efter det bevisresultat, som landsretten har lagt til grund, findes det herefter betænkeligt at anse andre end tiltalte T7 for skyldig i deltagelse i grov forstyrrelse af ro og orden som angivet i § 134 a.«

Som det fremgår, indeholder dommen ikke en fortolkning af den almindelige medvirkenregel i straffelovens § 23. Dommen behandler derimod spørgsmålet om, hvorvidt de enkelte tiltalte har været »deltagere« i gadeurolighederne, således som dette begreb må forstås i straffelovens § 134 a.

Straffelovens § 134 a er særegen derved, at den efter sit indhold ikke kan overtrædes af en person, der handler alene. Bestemmelsen forudsætter, at en gruppe personer sammen forårsager grov forstyrrelse af ro og orden. For at kunne straffe en person for overtrædelse af bestemmelsen kræves desuden, at vedkommende har tilsluttet sig den gruppe, hvis handlinger er omfattet af bestemmelsen.

4. Blandt andre domme, der behandler medvirkningsspørgsmål af en karakter, der kan være af interesse i forbindelse med behandlingen af beslutningsforslaget, kan eksempelvis nævnes følgende:

Ugeskrift for Retsvæsen 1970, s. 253:

Denne dom - jf. henvisningen hos Waaben under pkt. 2 ovenfor - angår ni unge mænd, der blev fundet skyldige i bl.a. vold, husfredskrænkelser og hærværk. Under en fest aftalte de tiltalte at opsøge en villa, hvor der boede nogle tyrkiske arbejdere, for at begå vold mod disse. Seks af de ni tiltalte trængte ind i huset, hvor de begik vold mod en sagesløs beboer, ligesom de knuste ruder og ødelagde inventar.

Både byretten og landsretten dømte alle ni personer for vold og husfredskrænkelser. Det anføres herom i byretsdommen (som Østre Landsret stadfæstede):

»For så vidt angår de tiltaltes ansvar efter straffelovens § 23 for handlinger, de ikke selv har begået, har retten fundet, at alle tiltalte ved at have deltaget i indgåelsen af aftalen om aktionen eller tilsluttet sig gennemførelsen og ved at have været til stede på gerningsstedet i medfør af nævnte bestemmelse må anses for ansvarlige efter straffelovens § 244, stk. 4, jf. stk. 2 og 3, og efter § 244, stk. 4, jf. § 21, dvs. vold og forsøg på vold. Da aktionen iværksattes ved midnatstid af